

**Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu
Opera omnia**

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. II. De vagitu, & lachrymis Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPUT VI.

De ipso Infante divinissimo, Christo Domino.

DE umbris & figuris Christi Natalem precedenti- bus, de tempore ac loco Nati, de diversis obsequiis Nato delatis, de pastoribus, de Angelis ad pastores missis, oratione succincta disseruimus, de ipso jam Infante divinissimo locuturi. Suavissimè proflus è suggestu tam humili concionatus est orbi celestis Pulvis, idque lacrymis & exemplo. Prima ferè concio Pueruli discretissimi in luxum vestium fuit, uti jam audiemus.

§. I.

De Christi Nati pannis.

CURAS hominum in concinnando vestitu vanifimas quantum est in rebus, & præsertim in vestibus, inane! Christe bone, ut hic laborant, ut contendunt, ut moliantur, ut satagunt, ne quid vestium continentarii desit! Purpura, byssus, bombyx Arabius, bractearum textile aurum, gemma non vendendo corpori, sed ornando adhibentur. Sordent vestes, nisi sint pretiosæ, molles, venusta. Confer, obsecro, hanc vestium lautitiam & luxuriam cum his Christi panniculis & linteolis. In signum, inquit Bernardus, positi sunt panni tui, Domine IESV, sed in signum cui à multis usque hodie contradicitur.

En Bonus ille Deus quam operimento vili tegitur, qui omni animantium generi providentissime sua cuique distribuit vestimenta, has plumis, illas lanâ; has pilis, istas aculeis, squamis, testis; alias aliâ veste contegit, neque tantum animantes, sed & prata, hortos omnemque florum familiam ita eleganter vestit, ut omnes regum purpuras, Imperatorum paludamenta & chlamydes ornatu & artificio longè superent.

Ita dilucidè Christus, Dico vobis, inquit, quoniam nec Salomon in omni gloria sua cooperatus est, sicut unum ex istis: Si autem Deus fecerit agri, quod hodie est, & cras in clybanu mittitur, sic vestit, quanto magis vos minime fidei? Hic ergo liberalissimus optimus Deus, qui tam animata quam inanimata, tam comode, tam venuste vestit, ipse nudus, vix linteolis tegitur in præsepi. Hoc loco Petrum Damianum audio dicentem: Conditor Angelorum dum in præsepio vagiens reclinator, non ostro, sed vilibus tegitur panniculis involutus. Erubescat ergo terrena superbia & arrogantia redempti hominis, ubi erumpentibus radiis exorti conspiciat humilitas Redemptoris. Licet hic illud Annæi u-

videbitur & in panno. Non enim dicentur tantum illa, sed pro- babuntur. Ego certè aliter audio que dicit Christus nosser, cum illum video nudum stramentis incubantem. Ita enim non præceptor tantum veri, sed & testis est, nec paupertatem solum laudat, sed & amat ac experitur.

Hæc Christi linteola & fasciolar, viles quidem & inelaborata, munda tamen, omni bysso, purpurâ, carbasso, bombycinôque panno, lino vivo, & inter flammâs invictio pretiosiores. Opinatur nonnemò, hos Christi panniculos nullâ Matris provisione ac curâ paratos, sed vel è Virgineis velamentis, vel fortè mutuo acceptos. Errat bonus scriptor. Longè verosimilius est, hos pannos à Deiparâ fuisse preparamos.

Has fascias donavit Eudoxiæ Imperatrici Hierosolymorum Episcopus Iuvenalis. In honorem fasciarum IESV pueruli erecta Basilica. Quam autem longè aliâ sindone velavit Christum cavillator Herodes, que sicut promptissimè aliâ Iosephus Arimathæus, aliâ Virgo Mater beatissima, famulus manus, ita telam fasciasque summâ curâ filio ministravit.

In Theaur. Antiquitatum. Ecclesiastic. Idem tom. 1. c. 34.

A Suam porrò paupertatem Christus; humilemque amictum & pannicularia, cum vestimentis hominum non audeat comparare, sed ferarum tegumentis ea conferens, vulpes, inquit, foveas habent; & volucres celi, nidus: filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinat. Adhuc tamen dives est Christus: erit, cum nec pannos quidem habebit in cruce. Quam autem multum admirationis habet mercator, cuius officina sericâ & holosericâ veste plena est, si ipse rudi panno aut viliori corio vestiatur! Deus totum orbem, homines & animantes vestit omnes: In veste enim poteris, quam habet, totus est orbis terrarum. Inspice vel solas aviculas, quam illis de pellibus & rhononibus bene sit prospectum; & tamen hic ipse Deus hominem indutus, in præsepi malè tegitur, in cruce non tegitur, nisi suomet sanguine, sicque nudus pendet & moritur. Sed uti Rex Macedo Alexander vulnus Lysimachi suo diademate, quod è capite detra-

xerat, circumligari voluit: & quemadmodum Trajanus Imperator, post Decebalum Dacorum regem prælio victum, cum vulnerebus deessent ligamina suam vestem in lacinias conficissam, inter sauciatos partitus est vulnerebus eorum obligandis; ita si tummis ima conferre liceat, suâ nuditate Christus nos omnes vestit, linteolis suis cycladem immortalitatis nobis comparavit.

Sed compara tu mihi eum Puerò Christo pannis involuto Præfulem illum, qui pinguem tunicam habuit è meris capitellis & pelliculis carduelium suffultam. Hæc certè infantulo nostro fuisset commoda, sed paupertas non habuit quod pellioni daret.

Quam autem Christus pauper concionatus est suaviter è cathedrâ hac tam modicè instratâ? non multas, non grandes, non prolixas in nos invectivas recitavit. Nemini objecit: En tuum hunc intolerabilem fastum, en vestes extra modum delicatas, en vanissimum novitiæ imitationis studium. Hæc opprobriare nescit Infans, hoc unum re ipsâ & exemplo dixit: Hæc egestas, & hæ vestes, mihi Domino vestro concipiant. Si ratio vobis est, vestrum vivendi genus corruptissimum ad Domini vestri mores conformabit. Non est servus major Domino suo.

§. II.

De vagitu & lacrymis Christi.

OPULENTISSIMUS Regum juxta & sapientissimus Rex Salomon de leipso, Et ego natus, inquit, accepit communem aërem, & in similiter factam decidi terram, & primam vocem similem omnibus emisit plorans: in involumentis nutritus sum & curis magnis. Nemo enim ex Regibus aliud habuit nativitatæ initium. Vnus ergo introitus est omnibus ad vitam, & similis exitus.

Rex pacificus Christus IESV, Salomon verus, communem hunc aërem accepit, & primam vocem omnibus similem emisit plorans. Et quod Hieremias de Civitate sanctâ dixit, de Christo asseri potest. Plorans Thren. c. 13. ploravit in nocte; & lacryma ejus in maxillis ejus. Ad vocem suam dat multitudinem aquarum in calo. Magna est rerum facta mutatio: nunc ad vocem ploratus sui dat multitudinem in terrâ ex oculis suis.

Etenim, homo nugatorie ac levis. Puerulus Christus lacrymas tibi fundit ex oculis, è quibus gaudiorum profluit oceani. Hæ lacrymæ, mare rubrum sunt, quo avernalis Pharaò submersus est. Hæ lacrymæ rivuli illi sunt, ad quos castæ columbæ confident, de quibus sacrum Salomonis carmen, Oculi ejus sicut columbæ, inquit, super rivulos aquarum, que lacte sunt lotæ, & resident juxta fluentia plenissima. En, Christiane, tot tibi gemmæ cadunt ab hujus pueruli oculis, quotquot cadunt guttæ. Non colligis has gemmas, & tuas facis castis desideris.

Handwritten marginal notes in large letters, including 'UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN' and other illegible text.

deris? Hoc sane Ambrosius non neglexit, nam in-
genti profusus affert & dulci sensu, *De*, inquit, *Infan-*
tiis Christi vagientis abluunt fletus; ille lacryma mea delicta la-
verunt. Plus igitur, Domine IESU, debeo injuriis tuis quibus
redemptus sum, quam operibus tuis quibus creatus sum. Sed
non omnes æquè solatium è Christi lacrymis & in-
junis reportant. Quid enim, ait Bernardus, consoletur eos
qui suam habent consolationem? non consolatur Christi infan-
tia garrulos, non consolatur Christi lacryma cachinnantes,
non consolantur panni ejus ambulantes in stolis, non consolantur
præsepe & stabulum amantes primas cathedras in synagogis sed
æquanimiter sorte universam hanc consolationem expectantibus
in silentio Dominum, lugentibus, pannosis pauperibus cadere
videbuntur. Ceterum audiant, quod & ipsi quoque Angeli non
alios consolentur. Vigilantibus enim pastoribus, & custodienti-
bis vigilis noctis, evangelizatur gaudium novæ lucis, & eis na-
tus esse dicitur Salvator. Pauperibus atque laborantibus, non
vobis divitiis (qui vestram habetis consolationem & va divi-
nium) inter ipsas vigilas noctis dicitur sanctificatus illuxit.

Bern. in Na-
tali Domini
Serm. 3. pro-
ximè finem
milit pag. 84.

Christus
sepius la-
crymatus
est.
1. In ortu
suo.
2. Ad La-
zari monu-
mentum.
Joan. c. 11.
v. 33. & 35.
3. Cum ju-
mento ve-
hens obiret
Hierusa-
lem.
Luc. c. 19.
v. 41.
4. In cruce.
Ad Hebr.
c. 5. v. 7.

Ovid. in
Amor.

Mitissimus Dominus IESUS lacrymas profudit sæ-
pius. 1. In ortu suo, jacens in stabulo, aut maternis
hærens brachiis. Infantes lacrymarum largi; molles
iis oculi sunt & humentes, qui quotidie his pluuunt
imbribus. Dei Filius ab hac infaptum indole non ab-
ludit infans. 2. Cum ad Lazari monumentum staret,
evocaturus mortuum, ubertim flevit: nam *infernus*
spiritu, & turbavit seipsum, & lacrymatus est. 3. Cum ju-
mento vehens civitatem Hierusalem oculis obiret
eminus, in copiosum fletum erumpens, *Quia si*
cognovisset & tu, inquit, & quidem in hac die tuâ, qua
ad pacem tibi. 4. Suffixus in crucem jam vicinus mor-
ti, lacrymabundus Patrem nobis conciliavit. Nam,
teste Paulo, *preces supplicationesq; obtulit cum clamore vali-*
do & lacrymis. Numquid non hæ lacrymæ nostri risus
accusatrices sunt? Fundimus quidem & nos lacry-
mas, sed plerumque parum profuturas. Nam aut per-
ditas pecunias, aut amissam gratiam, aut amicum
mortuum, & evanescens lucrum, aut extinctum gau-
dium, aut honorem imminutū, guttis grandibus pro-
sequimur, & ferio ploramus. Nonnumquam ex ipsâ
risus intemperantiâ stillant oculi. Interdum hi nim-
bi fluunt amoribus fingendis. Notum illud vasis Na-
fonis:

Vt flerent, oculos erudiere suos.

O steriles lacrymas & nimium infecundas! Nil facit
ad cælum hic iners fletus. Cum Christo aut propter
Christum effusa profunt lacrymæ. Optimè plorat,
quem peccasse penitet; suavissimè luget, qui cælum
suspirat.

§. III.

De Virtutibus, quas Christus Infans divinus è
præsepio docet.

Paupertas
est prima
omnium
virtus, que
in myste-
rio nativi-
tatis Chri-
sti conspi-
cienda est.

IN suavissimo hoc mysterio prima omnium virtus
vel oculis conspicienda, est Paupertas. Quidquid in
Christi nascentis antro intuearis, paupertatem spi-
rat. Locus ipse ventis pervius, omni supellectile va-
cuus, nobile dici potest paupertatis palatium. Hic il-
la certè velut in sede suâ regnavit, opum contemptu
& irrisu maximo. Videte pueri cunas, & cunarum
lintea, pulvillos, stragula. Videte culinam & focum,
quæque à foco recentia feruntur fercula; videte su-
pellectilem, & ruta cæsa; exploreate manu lectorum
plumeam mollitiem; circumspicite famulos & an-
cellas; ingredimini penum, & cellam generoso
Cretico spurantem; omnia domus ornamenta,
belluata tapetia, annonæ copiam, mensarum trage-
maria & bellaria considerate; primâ statim fronte
summa rerum inopia oculis se ostundet. Arcifissima
hæc paupertas habitat, sed Christo carissima virtus,
in cuius sese complexū dedit, quanprimū in hunc

orbem prodit. Hinc recetè primi inter beatos, tam-
quam confanguinei Christi, locantur pauperes: Beati Man-
pauperes spiritus, quoniam ipsorum est regnum calorum. Vixit
Christus pedem in orbe posuit, mox caput Pluti con-
trivit. Beatus qui didicit non egere multis; beatus
qui novit salino tenui contentus vivere; beatus, cui
cum paupertate Christianâ bene convenit.

Annæi præceptio est saluberrima, omnibus in-
stillanda: Si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut
pauperi similis. Non potest studium salutis fieri sine frugalitatis
curâ: frugalitas autem, paupertas voluntaria est. Cupiditatis
nihil satis est; natura satis est etiam parum. In paupertate ni-
hil mali esse intelligit, quisquis nondum pervenit in insaniam
omnia subvertentis avaritia aut luxuria. Paupertas nulli ma-
lum est nisi repugnanti. Magnus est ille, qui in divitiis pauper
est; sed securior, qui caret divitiis.

Altera virtus, Humilitas & Mansuetudo. Quid enim
ex hoc præsepiis humillimo suggestu, Humilitatis &
Mansuetudinis Magister doceret aliud, nisi suum il-
lud, *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Ecce mel
Humilitatis, oleo Mansuetudinis jungendum. Dela-
psum à nubibus manna, non sericis nec aureis velis
exceptum est, neque enim in regum turris, sed in
terram decidit, & apparuit minutum in solitudine. Ita no-
ster hic Angelorum panis, non in aurata Cæsarū pa-
latia, sed in vilissimum pecoris receptaculum delap-
sus est. Et en quàm minutus appareat in cremo hæc
nostrâ!

Hic ipse Christus, ut discipulos suos ad Humilita-
tem erudiret, parvulum in medio eorum statuens,
Nisi conversi fueritis, inquit, & efficiamini sicut parvuli, non
intrabitis in regnum calorum. Ut autem hanc virtutem
omnium animis tantò altius infigeret, primo in or-
bem ingressu, seipsum parvulum in medio nostrum
statuit, perinde si diceret: Nisi efficiamini sicut hic
parvulus (ego ipse) non intrabitis in regnum cælorū.
Hinc, ut Cyprianus ait, à sapientibus & prudentibus
testimonium non querit, qui parvulis sese revelat.

Quâ de re eleganter Augustinus, *Videte, inquit, magni*
miraculum: Alius est Deus, erigit te & fugit à te; humilis te
& descendit ad te. Quare hoc? Quia excelsus Dominus, & hu-
milis respicit, ut attollat; alta, hoc est, superba de longe cogno-
scit, ut deprimat. Gregorius Magnus illud è Regiis fa-
stis Isai responsum ad Samuelem explicans, *Adhuc re-*
liquus est parvulus, & pascit oves. Abiecit ergo, inquit, humi-
lis dicitur: quia contemni se videt, & tolerat; ostendi nequa-
quam curat, sed oves pascit, quia cogitationes simplices in con-
templatione æterna hereditatis nutrit. De his certè pascuis ele-
ctorum à Domino dicitur: *ingredientur & egredientur, & pa-*
pascua invenient. Intus quippe habent pascua contemplationis, for-
is pascua boni operis. Intus mentem devotionibus impingunt,
foris se deiciunt, sed per internam societatem in summis & æ-
ternis pascuis immorantur. Nam scriptum est: Deus superbis
resistit, humilibus autem dat gratiam. Que autem gra-
tia nisi ut summa videant & cognoscant, cognoscant & dili-
gant, atque ad ipsa dilecta quasi pingues & fortes currant?

Res longè certissima. Tantò quisque vilior Deo
est, quantò pretiosior sibi, tantò autem Deo pre-
tiosior, quantò propter Deum sibi vilior. Qui sine
humilitate virtutes congregat, in ventos pulverem
jactat. Nihil est, quod nos ita & hominibus gratos
& Deo faciat, quàm si vitæ promeritis magni, hu-
militate simus infimi. Verè humilis, non vult humi-
lis, sed vile haberi. Quàm autem longè aliud est,
habere virtutem, aliud virtutis similitudinem: hoc
plurimum est, illud paucissimum. Gregori Magni
sæciturum verissimum est: *Perit omne quod agitur, si non hu-*